

идва въ Панагюрище и Неофитъ Рилски, който е далъ идеята и планъ за ново специално училищно здание, което и дѣйствително наскоро е било построено; въ него постѣпилъ новиятъ дяконъ Сава заедно съ даскалъ Груя Николовъ. Въведени отъ отца Неофита въ даскалското призвание и въ умѣнието да си служатъ съ белланкастерската метода, новитѣ учители наредили ученицитѣ си около „полукрузитѣ“, закачили бѣтѣхъ взаимноучителни Неофитови таблици и работата се започнала вмѣсто килийното „авъ“, „буки“, „вѣди“ и пр. започнало се сричането а, бѣ, ве, ге, и пр. Народни българи състоятелни панагюрци, като братята х. Кирилъ и х. Атанасъ, сж били проникнати отъ съзнанието за високото значение на училището, заради това тѣмъ най-много се дължи въздигането на новото здание. „Тѣ, казва дѣдо Дановъ, бѣха хора интелигентни и образовани на врѣмето си, грижеха се и жертвоваха твърдѣ много за уредбата на у-щето и за народната просвѣта; у тѣхната кжца азъ видѣхъ първъ пжтъ рафтове пълни и наредени съ книги, вмѣсто съ паници, както у насъ“. Новиятъ учител Сава се оказалъ достоенъ за званieto си: той, чрѣзъ тактъ и умѣние, си създалъ значителенъ авторитетъ всрѣдъ ученици и почитъ всрѣдъ гражданитѣ, та славата му на добъръ даскалъ се разнесла изъ околнитѣ мѣста. Панагюрище изпѣква като просвѣтителенъ центъръ и това се дължи главно на Сава Радуловъ. Извѣстниятъ дѣдо Дановъ се е училъ при него. Веднажъ той ималъ честта да присѣтствува на единъ разговоръ между Радулова и хаджи Кирила, въ който разговоръ тайнствено сж се провзнасяли имената на Априлова, Палаузова и пр. Слѣдъ 1—2 год. Радуловъ прѣкъсва учителствуването си и заминалъ за Измиръ, за да допълни образованието си и да напечата прѣвода си „Стихийна аритметика“. Слѣдъ 3—4 год. Радуловъ се връща въ Панагюрище и наново подема учител-